

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 31 grudnia 1946 r.

w sprawie wykonania dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym.

Na podstawie art. 22 i 25 dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 3, poz. 23) zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. Powołane w rozporządzeniu niniejszym:

- a) artykuły bez bliższego określenia — oznaczają artykuły dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 3, poz. 23);
- b) paragrafy bez bliższego określenia — oznaczają paragrafy rozporządzenia niniejszego.

2. Ilekroć w rozporządzeniu niniejszym jest mowa o dekreście bez bliższego określenia, rozumieć należy dekret z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 3, poz. 23).

Do art. 1 ust. 1.

§ 2. Za prywatno-prawne świadczenie rzeczy bądź usług w rozumieniu art. 1 ust. 1 uważa się świadczenie, które:

- a) polega na przeniesieniu prawa własności, użytkowania lub użytkowania rzeczy, bądź na przeniesieniu jakiegokolwiek innego prawa majątkowego, bądź też na wykonaniu pracy lub innej usługi, oraz
- b) wynika z umowy, bądź z innego tytułu prywatno-prawnego.

§ 3. Świadczenie jest odpłatne, gdy świadczący osiąga za nie ekwiwalent w pieniądzu lub w jakiegokolwiek innej postaci. Okoliczność, czy świadczenia są wykonywane z zyskiem czy ze stratą, jest dla obowiązku podatkowego obojętna.

§ 4. W szczególności za prywatno-prawne odpłatne świadczenia rzeczy bądź usług uważać należy:

- a) sprzedaż za gotówkę, bądź na kredyt lub zbycie drogą wymiany wszelkiego rodzaju surowców, półwyrobów, wyrobów i innych rzeczy ruchomych i nieruchomości, nabytych, wydobytych bądź wytworzonych przez sprzedawcę;
- b) wytwarzanie na zamówienie wyrobów z własnych lub powierzonych materiałów oraz przerabianie powierzonych w tym celu rzeczy;
- c) wykonywanie na zamówienie prac budowlanych, montażowych, instalacyjnych oraz innych prac i usług o charakterze przemysłowym lub rzemieślniczym;
- d) udzielanie oprocentowanego kredytu oraz wykonywanie usług, mogących być przedmiotem czynności bankowych, jak: inkaso, winkulacja, udzielenie gwarancji itp.;
- e) świadczenia, wynikające z umów o ubezpieczenie;

f) wykonywanie usług wynikających z umowy komisju, agencji pośrednictwa, ekspedycji, przewozu, przechowania, zlecenia (biura wywiadowcze, biura informacyjne, przedsiębiorstwa powiernicze, przedsiębiorstwa strzeżenia cudzego mienia) itp. umów o świadczenie usług;

g) świadczenia przedsiębiorstw rozrywkowych, gastronomicznych, hoteli, pokoiów umeblowanych, pensjonatów, biur reklamowych, buchalteryjnych, buchalteryjno-rewizyjnych, pisanja podań, przepisowywania na maszynach i tłumaczeń, zakładów leczniczych, zdrojowych, kąpielowych, porzebowych, rzeźni, chłodni itp.;

1) wynajmowanie rzeczy ruchomych, jak np. pojazdów, łodzi, koni, rowerów, filmów, książek, ubrań, aparatów zręczności itp.;

i) świadczenia adwokatów, obrońców sądowych, notariuszów, inżynierów, budowniczych, techników budowlanych, mierniczych, tłumaczy przysięgłych, rzeczoznawców, rzeczników patentowych, maklerów, lekarzy, felczerów, techników dentystycznych, położnych, pielęgniarek, kosmetyków itp. osób, wykonujących zajęcia zawodowe.

§ 5. 1. Świadczenie jest zawodowe, gdy wykonywane jest w okolicznościach, które wykazują, że zamiarem świadczącego jest wykonywać tego rodzaju świadczenia w sposób częstotliwy, aby mieć stąd główne lub uboczne źródło przychodu, chociażby nawet świadczenie było wykonane jednorazowo.

2. Za zawodowe uważać należy w szczególności wszelkie świadczenia, wykonywane w zakresie przedsiębiorstw: handlowych, przemysłowych, górniczych, komunikacyjnych, bankowych, usługowych lub innych przedsiębiorstw zarobkowych.

3. Nie uważa się jednak za świadczenie zawodowe sprzedaży całego przedsiębiorstwa ani sprzedaży należących do przedsiębiorstwa rzeczy nieruchomości i ruchomych, przeznaczonych do trwałego używania w tym przedsiębiorstwie (inwestycje, inwentarz).

4. Sprzedaż towarów i innych rzeczy, będących z przeznaczenia przedmiotem handlowego obrotu, ma charakter świadczenia zawodowego również w tym przypadku, gdy została dokonana w okresie i w celu likwidacji przedsiębiorstwa lub w drodze egzekucji.

§ 6. 1. Nie podlegają podatkowi czynności Państwa lub innych związków publiczno-prawnych, za które pobierane są opłaty o charakterze publiczno-prawnym.

2. Nie podlegają podatkowi czynności komorników, weterynarzy państwowych lub samorządowych itp. funkcjonariuszów publicznych, którzy pobierają bezpośrednio od stron opłaty administracyjne w imieniu i na rachunek Państwa lub innego związku publicznoprawnego, chociażby część tych opłat stanowiła przypadające na ich rzecz wynagrodzenie. Podlegają jednak podatkowi świadczenia notariuszów.

§ 7. Wydania towaru lub innej rzeczy bądź wykonania usługi, jeżeli czynności te mają miejsce pomiędzy dwoma oddziałami lub zakładami, należącymi do tego samego przedsiębiorstwa, nie uważa się za obrót.

§ 8. 1. Nie uważa się za wykonane na obszarze Państwa świadczenia polegające na przesłaniu z zagranicy do Polski towaru lub udzieleniu kredytu osobie, mającej w Polsce zamieszkanie lub siedzibę.

2. Podlega jednak podatkowi świadczenie osoby fizycznej lub prawnej, mającej zamieszkanie lub siedzibę za granicą, gdy:

a) świadczenie wykonane jest przy pomocy utrzymywanego w Polsce zakładu, biura, składu, wytwórni, pracowni lub innego trwałego urządzenia, bądź też tylko przez znajdującego się w Polsce pełnomocnika lub pracownika, albo też

b) inne towarzyszące świadczeniu okoliczności wskazują, że zamieszkała za granicą osoba dysponuje znajdującą się na obszarze Polski rzeczą przed dostarczeniem jej nabywcy.

Do art. 1 ust. 2.

§ 9. 1. Podlega obowiązkowi podatkowemu wykonywanie przedsiębiorstwa, zawodu lub zajęcia w sposób niezgodny z przepisami prawa, jeżeli zawierane umowy są mimo to prawnie skuteczne (np. czynności wykonywane bez przepisanej prawem koncesji, bez posiadania dyplomu mistrzowskiego, bądź innego uprawnienia z mocy prawa przemysłowego lub innych przepisów szczególnych).

2. Nie podlegają jednak podatkowi czynności, pozbawione charakteru świadczeń prywatnoprawnych z tego względu, iż wogóle nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej

umowy, jako sprzeciwiające się porządkowi publicznemu, ustawie lub dobrem obyczajom (np. paserstwo, nierząd).

Do art. 2 ust. 1.

§ 10. 1. Na Państwie i innych związkach publiczno-prawnych ciąży obowiązek podatkowy w zakresie świadczeń prywatno-prawnych, dokonywanych na rzecz innych związków publiczno-prawnych, osób fizycznych lub prawnych, spółek jawnych, komandytowych, spółek nie będących spółkami handlowymi (spółek prawa cywilnego) i spadków nieobjętych. Podatek w tym przypadku opłacają organa, instytucje i zakłady, spełniające świadczenia w imieniu i na rachunek Państwa lub innego związku publiczno-prawnego.

2. Charakter publiczno - prawny instytucji nie przesądza w zakresie oceny obowiązku podatkowego charakteru publiczno-prawnego poszczególnych czynności, dokonywanych przez tę instytucję.

Do art. 2 ust. 2.

§ 11. Za spółkę nie będącą spółką handlową (spółkę prawa cywilnego) uważać należy w szczególności:

- a) spółkę, która ze względu na rozmiary prowadzonego przedsiębiorstwa oraz brak wpisu do rejestru handlowego nie ma charakteru spółki jawnej;
- b) spółkę, zawiązaną w celu wykonywania na wspólny rachunek czynności wolnozawodowych.

Do art. 2 ust. 3.

§ 12. 1. Przedsiębiorstwa, zorganizowane na zasadzie przepisów prawa handlowego, w których kapitale zakładowym uczestniczą wyłącznie Skarb Państwa oraz przedsiębiorstwa i instytucje państwowe uważa się za przedsiębiorstwa państwowe.

2. Przedsiębiorstwa, zorganizowane na zasadzie przepisów prawa handlowego, w których kapitale zakładowym uczestniczą wyłącznie Skarb Państwa, przedsiębiorstwa i instytucje państwowe, przedsiębiorstwa i instytucje samorządowe, instytucje spółdzielcze lub spółdzielnie, traktuje się na równi z przedsiębiorstwami państwowymi.

Do art. 3 pkt 1.

§ 13. 1. Za prowadzone wyłącznie na potrzeby administracji państwowej albo związków samorządu terytorialnego uważa się te przedsiębiorstwa państwowe albo związków samorządu terytorialnego oraz przedsię-

stwa pozostające pod zarządem państwowym albo związków samorządu terytorialnego, których świadczenia przeznaczone są wyłącznie na zaspakajanie potrzeb administracji państwowej albo związków samorządu terytorialnego. Świadczeniami takimi np. są: produkcja i dostawa wyłącznie na rzecz władz administracji państwowej lub związków samorządu terytorialnego urządzeń biurowych, maszyn do pisania, maszyn do liczenia, książek, pism, druków, materiałów pisemnych itp.

2. Wolne od podatku są:

- a) świadczenia przedsiębiorstw państwowych oraz przedsiębiorstw pozostających pod zarządem państwowym, prowadzonych wyłącznie na potrzeby administracji państwowej;
- b) świadczenia przedsiębiorstw związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstw, pozostających pod zarządem związków samorządu terytorialnego, prowadzonych wyłącznie na potrzeby administracji związków samorządu terytorialnego.

3. Przedsiębiorstwa państwowe i związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa, pozostające pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego, które wykonują także świadczenia nie na potrzeby administracji państwowej lub związków samorządu terytorialnego, podlegają podatkowi od wszystkich świadczeń, a więc również od świadczeń, wykonanych na potrzeby administracji państwowej lub związków samorządu terytorialnego.

Do art. 3 pkt 3.

§ 14. Za gospodarstwo rolne uważa się gospodarstwo w rozumieniu przepisów dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 128).

§ 15. Sprzedaż wytworów własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego, przerobionych sposobem przemysłowym, podlega podatkowi bez względu na to, czy jest dokonywana przy utrzymywaniu w tym celu stałych miejsc sprzedaży poza obrębem własnych lub dzierżawionych gruntów.

§ 16. 1. Za przerób wytworów gospodarstwa rolnego sposobem przemysłowym uważa się przerób, wykonywany przy użyciu maszyn oraz napędu mechanicznego, wodnego lub powietrznego w przeznaczonych na ten cel otwartych lub zamkniętych pomieszczeniach.

2. Nie uważa się za przerób płodów sposobem przemysłowym wszelkiego rodzaju czynności, dotyczących czyszczenia, sortowania, wietrzenia, rozdzielania na części, choćby wykonywanych przy użyciu maszyn lub napędu mechanicznego, o ile czynności tych dokonuje się w obrębie gospodarstwa rolnego.

3. Przez stałe miejsce sprzedaży rozumie się zamknięte lub otwarte pomieszczenie lub ściśle określony teren (np. sklep, budka, stragan) poza obrębem gospodarstwa rolnego, zajmowane nieprzerwanie dłużej niż przez 3 dni w celu sprzedaży wytworów gospodarstwa rolnego. Sprzedaż z wozu, kłosa itp. na oznaczonym miejscu uważa się także za stałe miejsce sprzedaży, jeżeli sprzedaż ta trwa nieprzerwanie dłużej niż 3 dni.

§ 17. Sprzedaż wytworów własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego przy utrzymywaniu w tym celu stałych miejsc sprzedaży na targach i jarmarkach, trwających ponad trzy dni, uważa się za przedsiębiorstwo handlu jarmarcznego.

§ 18. Nabycie za określoną cenę ziemiopłodów na pniu, owoców na drzewach i krzewach lub ryb znajdujących się w wodach zamkniętych albo otwartych nie ma charakteru dzierżawy gospodarstwa rolnego, ogrodowego lub rybnego, a sprzedaż nabytych w ten sposób płodów nie korzysta ze zwolnienia od podatku w myśl art. 3 pkt 3.

§ 19. 1. Przez gospodarstwo mleczne rozumie się prowadzenie hodowli zwierząt wyłącznie w celu uzyskania mleka i przetworów mlecznych.

2. Sprzedaż drzewa na pniu przez właściciela lub dzierżawcę obszaru leśnego nie podlega podatkowi, chociażby właścicielem lub dzierżawcą był kupiec.

Do art. 3 pkt 5.

§ 20. Zakładami naukowymi w rozumieniu art. 3 pkt 5 są:

- a) państwowe i publiczne szkoły oraz zakłady naukowe i wychowawcze, zorganizowane na podstawie ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) lub dekretu z dnia 23 listopada 1945 r. o organizacji szkolnictwa w okresie przejściowym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 2, poz. 9);
- b) szkoły artystyczne, podlegające nadzorowi Ministra Kultury i Sztuki z mocy dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 15 września

1944 r. o zakresie działania i organizacji Resortu Kultury i Sztuki (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 25);

c) szkoły akademickie;

d) prywatne szkoły oraz zakłady naukowe i wychowawcze, istniejące na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 343) oraz na podstawie ustawy z dnia 22 lutego 1937 r. o prywatnych szkołach wyższych (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 89);

e) szkoły organizowane dla celów wojskowych, bezpieczeństwa publicznego, straży granicznej i zawodowo-sanitarne, o których mowa w art. 10 ust. (1) ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 343) oraz w art. 58 ust. (2) ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389).

§ 21. Wolne od podatku są tylko świadczenia wobec uczniów lub wychowanków, polegające na nauczaniu tychże, natomiast inne świadczenia zakładów naukowych, w szczególności sprzedaż osobom trzecim wytworów pracy uczniów, podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

Do art. 3 pkt 6.

§ 22. 1. Czynności, o których mowa w art. 3 pkt 6, wykonywane w ramach przedsiębiorstwa (np. przedsiębiorstwa wydawnictwa książek, czasopism, nut itp.) w celach zarobkowych, uważa się za połączone z prowadzeniem przedsiębiorstwa.

2. Wydawnictwo dzieł własnej twórczości we własnym zarządzie i własnym nakładem w celach zarobkowych stanowi przedsiębiorstwo.

Do art. 3 pkt 7.

§ 23. 1. Przez czynności, wymienione w art. 3 pkt 7 dekretu, rozumie się pracę osobistą drwala, masażysty, tragarza, praczki, prasowaczki, osób przewożących towary i osoby wózkami ręcznymi lub rowerowymi (bez napędu mechanicznego) itp. osób.

2. Świadczenia, wynikające z wykonywania wymienionych powyżej czynności, podlegają opodatkowaniu, jeżeli stanowią przedmiot działalności przedsiębiorstwa, zatrudniającego

obce siły najemne, np. świadczenia pralni, wykonywanie masażu w gabinecie kosmetycznym, przedsiębiorstwa wyrębywania lasu itp.

Do art. 3 pkt 8.

§ 24. Wolne są od podatku świadczenia spełniane za wynagrodzenia, do których mają zastosowanie przepisy dekretu z dnia 18 sierpnia 1945 r. o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 220), zmienionego dekretem z dnia 12 czerwca 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 187), bez względu na wysokość tych wynagrodzeń.

Do art. 3 pkt 9.

§ 25. Za kredyt długoterminowy uważa się:

- a) kredyt w listach zastawnych lub obligacjach oraz
- b) kredyt hipoteczny, spłacalny w ratach według z góry ustalonego planu amortyzacyjnego.

Do art. 3 pkt 10.

§ 26. 1. Za eksport uważa się wywóz surowców, półwyrobów i wyrobów gotowych poza granice celne Państwa. Za sprzedaż eksportową należy uważać również eksport, dokonany za pośrednictwem komisanta lub ajenta. Wolne od podatku z tytułu sprzedaży eksportowej są zatem osoby, które dokonały sprzedaży eksportowej w imieniu i na rachunek własny, oraz osoby, w imieniu i na których rachunek bądź na których rachunek dokonano tej sprzedaży.

2. Za świadczenia, wynikające z obrotu uszlachetniającego czynnego, należy uważać przerób na rachunek osób, mających zamieszkanie lub siedzibę za granicą, surowców oraz półwyrobów sprowadzanych spoza granic celnych Państwa, a wywiezionych poza te granice po przerobie.

3. Dokonywanie eksportu powinno być udowodnione prawidłowymi księgami handlowymi oraz deklaracjami wywozowymi, bądź kwitami celnymi, przewidzianymi w § 55 (wzory Nr 9 i 10) i w § 56 (wzór Nr 11) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 9 października 1934 r. Przepisy wykonawcze do prawa celnego (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 820).

4. W razie niemożności przedstawienia przez podatnika deklaracji, wywozowych lub kwitów celnych — władze skarbowe powinny

przyjąć jako dowód dokonania eksportu inne wiarygodne dokumenty, jak np. zaświadczenia urzędów celnych, zaświadczenia eksportowe związków eksportowych, listy przewozowe, konosamenty, zaświadczenia akcyzowe itp.

5. W przypadku zwolnienia transakcji eksportowych od podatku na podstawie przedstawionego przez podatnika jednego z wymienionych w pkt 3 i 4 dowodów — powinna władza podatkowa zaznaczyć tę okoliczność na dowodzie.

6. Świadczenia z tytułu transakcji eksportowych, nie udowodnionych w sposób w pkt 3 i 4 określony, nie korzystają ze zwolnienia i podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

7. Wynagrodzenia uzyskane przy eksporcie za czynności komisju, pośrednictwa, ekspedycji, przewozu itp., nie korzystają ze zwolnienia w myśl art. 3 pkt 10.

8. Otrzymane przez eksportera premie wywozowe oraz zwrot cła nie stanowią obrotu podatkowego.

Do art. 3 pkt 11 i 12.

§ 27. 1. Świadczenia sanatorium (domu zdrowia, domu wypoczynkowego), prowadzonego przez zrzeszenie pracownicze, działające na podstawie prawa o stowarzyszeniach, lub przez związek zawodowy, wolne są od podatku tylko wówczas, gdy z sanatorium korzystają odpłatnie wyłącznie następujące kategorie osób:

- a) członkowie zrzeszenia lub związku, utrzymującego sanatorium lub dom wypoczynkowy, oraz ich rodziny;
- b) członkowie innego zrzeszenia pracowniczego lub związku zawodowego oraz ich rodziny, przyjmowani do sanatorium na podstawie pisemnego porozumienia obu zainteresowanych zrzeszeń.

2. Odpłatne korzystanie z sanatorium przez inne osoby, niż wymienione w ust. 1, powoduje opodatkowanie wszystkich świadczeń sanatorium, a więc również świadczeń wykonanych na rzecz osób, wymienionych w ust. 1.

§ 28. Rodzinę pracownika lub członka stanowią osoby, znajdujące się w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa do pracownika lub członka, którym z tego tytułu służy w myśl zarządzenia kierownictwa zakładu pra-

cy, statutu lub regulaminu zrzeszenia bądź związku prawo korzystania ze stołówki zakładu pracy, z urządzeń zrzeszenia lub związku.

Do art. 3 pkt 12.

§ 29. 1. Za świadczenia stołówki w rozumieniu art. 3 pkt 12 uważa się dostarczanie osobom korzystającym ze stołówki posiłków (śniadań, obiadów i kolacji).

2. Wolne są również od podatku świadczenia stołówek, prowadzonych wspólnie przez dwa lub więcej zakładów pracy, zrzeszeń pracowniczych i związków zawodowych wyłącznie dla pracowników i członków tych zakładów, zrzeszeń i związków oraz stołówek, z których usług korzystają pracownicy i członkowie innych zakładów pracy, zrzeszeń pracowniczych i związków zawodowych na warunkach, ustalonych dla pracowników i członków zakładów, zrzeszeń i związków, prowadzących stołówki.

§ 30. Jeżeli ze stołówki korzystają również osoby nie wymienione w art. 3 pkt 12, to podatkowi podlegają wszystkie świadczenia stołówek, a więc również i świadczenia na rzecz osób, wymienionych w art. 3 pkt 12.

Do art. 3 pkt 16.

§ 31. Świadczenia stowarzyszeń sportowych, polegające na udostępnianiu publiczności oglądania zawodów lub pokazów sportowych, podlegają opodatkowaniu.

Do art. 3 pkt 17.

§ 32. 1. Opodatkowaniu podlegają:

- a) produkcje wokalne, muzyczne itp., wykonywane w zakładach gastronomicznych, przy czym podstawę opodatkowania stanowi obrót osiągnięty przez właściciela zakładu gastronomicznego bądź też przez organizatora tych produkcji;
- b) wyświetlanie filmów zarówno odrębne, jak i w połączeniu z wszelkiego rodzaju produkcjami.

2. Natomiast wynagrodzenia osób biorących udział w tych produkcjach wolne są od podatku w związku z przepisami art. 3 pkt 6 bądź art. 3 pkt 8 dekretu.

Do art. 3 pkt 18.

§ 33. Świadczenia, wymienione w art. 3 pkt 18, wykonywane są ubocznie, gdy stanowią dodatkowe źródło dochodu rolnika lub pracownika rolnego. Głównym źródłem dochodu tych osób winno być gospodarstwo rolne lub praca w gospodarstwie rolnym.

§ 34. Wykonywane przez rolnika lub pracownika rolnego furmaństwo nie ma charakteru świadczeń, wymienionych w art. 3 pkt 18

§ 35. Za członków najbliższej rodziny uważa się krewnych i powinowatych, żyjących w gospodarstwie domowym z osobą, wykonującą przemysł ludowy lub domowy, pracę chłupniczą albo rzemieślniczą.

Do art. 6.

§ 36. Obowiązek nabycia karty rejestracyjnej ciąży na osobie, wykonującej przedsiębiorstwo lub zajęcie, bądź utrzymującej zakład lub skład. Osoby te mogą nabywać karty rejestracyjne za pośrednictwem pełnomocników. W charakterze pełnomocników mogą występować także organizacje gospodarcze i cechy. Pełnomocnictwo może być udzielone bezpośrednio na deklaracji.

§ 37. W przypadkach, wymienionych w art. 15 ust. 3 i 4, istnieje obowiązek nabycia kart rejestracyjnych także na rok podatkowy, w którym nie wykonywano podlegających podatkowi świadczeń, jeżeli w tym roku ukończono rozrachunek z tytułu dokonanych świadczeń (art. 4 ust. 2).

Do art. 6 ust. 2 pkt 3.

§ 38. 1. Wykonywanie zajęć zawodowych na wspólny rachunek i w tym samym lokalu przez dwóch lub kilku adwokatów, lekarzy, inżynierów itp. uważa się za zakład usługowy. W tym przypadku na prowadzone na wspólny rachunek i w tym samym lokalu: kancelarię adwokacką, gabinet lekarski, biuro techniczne itp. należy nabyć kartę rejestracyjną według przepisu art. 10 pkt 1.

2. Na osobach, wykonujących zajęcia zawodowe wyłącznie w sposób w ustępie poprzedzającym podany, nie ciąży obowiązek nabywania oddzielnych kart rejestracyjnych.

Do art. 7.

§ 39. 1. Na zakład, w którym wykonywane są różnorodne świadczenia, istnieje obowiązek nabycia tylko jednej karty rejestracyjnej za cenę najwyższą pod względem rodzaju świadczeń i miejscowości. Np.: jeżeli w zakładzie, położonym w mieście, liczącym ponad 100.000 mieszkańców, wykonywane są świadczenia handlowe i przemysłowe — na zakład należy nabyć kartę rejestracyjną: przy obrocie rocznym do 1.000.000 zł za cenę 600 zł (art. 10 pkt 1 lit. a), przy obrocie rocznym ponad 1.000.000 zł za cenę 1.500 zł (art. 10 pkt 1 lit. b) lub pkt 3 lit. b); jeżeli w zakładzie, położonym w mieście, liczącym do 100.000 mieszkańców, wykonywane są świadczenia han-

dlowe i przemysłowe — na zakład należy nabyć kartę rejestracyjną: przy obrocie rocznym do 1.000.000 zł za cenę 300 zł (art. 10 pkt 1 lit.a), przy obrocie rocznym ponad 1.000.000 zł za cenę 1.500 zł (art. 10 pkt 3 lit b).

2. Jeżeli przedsiębiorstwo wykonuje świadczenia w dwóch lub więcej oddzielnie zorganizowanych zakładach, na każdy z tych zakładów należy nabyć kartę rejestracyjną.

§ 40. Na położone poza obrębem zakładów biura przedsiębiorstw, w których nie są dokonywane operacje (transakcje) handlowe, usługowe i które służą do prowadzenia biurowości (księgowości itp.) przedsiębiorstwa, nie istnieje obowiązek nabywania kart rejestracyjnych.

Do art. 7 ust. 1.

§ 41. 1. Za oddzielny zakład handlowy uważa się również samochód, z którego dokonuje się sprzedaży towarów.

2. Jeżeli w jednym pomieszczeniu wykonuje świadczenia kilku przedsiębiorców oddzielnie, każdy z nich obowiązany jest do nabycia karty rejestracyjnej.

3. Lokal dostępny dla publiczności wyłącznie w celach pokazowych lub reklamowych nie stanowi zakładu handlowego.

Do art. 7 ust. 2.

§ 42. W przedsiębiorstwie komunikacyjnym, powstałym przez połączenie dwóch lub więcej przedsiębiorstw komunikacyjnych, posiadających odrębne koncesje, zespół urządzeń, objęty koncesjami połączonych przedsiębiorstw, uważa się za jeden zakład.

Do art. 7 ust. 3.

§ 43. Dwa lub więcej pomieszczeń, stanowiących jeden jednolity zespół gospodarczy i służący do jednego rodzaju produkcji lub choćby do kilku rodzajów, jeżeli one stanowią kolejne stopnie obróbki albo przeróbki tych samych materiałów i wytworów lub znajdują się w związku uzasadnionym potrzebami głównej produkcji, uważa się za jeden zakład przemysłowy także wtedy, gdy pomieszczenia te są położone w różnych miejscowościach.

Do art. 7 ust. 4.

§ 44. Za oddzielny zakład górniczy uważa się:

- a) w kopalniach nafty — zespół szybów, wież wiertniczych itp. urządzeń, należących do jednego przedsiębiorstwa, a znajdujących się w obrębie jednego pola naftowego lub kilku pól nafto-

wych, pozostających z sobą w bezpośredniej terenowej styczności;

- b) w innych przedsiębiorstwach górniczych — zespół urządzeń kopalnianych, służących do wydobywania produktów górniczych wraz z terenami górniczymi, zarejestrowanymi przez władze górnicze jako oddzielna kopalnia.

Do art. 7 ust. 5.

§ 45. Pomieszczenia, w których dokonuje się sprzedaży materiałów (towarów) lub ich przeróbki, nie uważa się za oddzielny skład w rozumieniu art. 7 ust. 5. Pomieszczenia takie traktuje się jako oddzielny zakład handlowy, przemysłowy lub rzemieślniczy. Skład znajdujący się w pomieszczeniu, położonym w obrębie tego samego obejścia, w którym znajduje się zakład handlowy lub przemysłowy, nie jest oddzielnym składem w rozumieniu art. 7 ust. 5.

Do art. 7 ust. 6 i 7.

§ 46. 1. Za przedsiębiorstwo handlu obnośnego lub rozwożnego uważa się przedsiębiorstwo, które nie ma stałej siedziby, jest wykonywane na rachunek własny i osobiście przez handlującego oraz ogranicza się do sprzedaży towarów przy handlu obnośnym ze skrzyni, kufra, walizy, kosza i innych opakowań, przenoszonych z miejsca na miejsce — przy handlu rozwożnym z wozu, łodzi i innych urządzeń poruszanych siłą mechaniczną, ludzką lub zwierzęcą.

2. Sprzedaż towarów ze skrzyni, kufra, walizy, kosza i innych opakowań, przewożonych z miejsca na miejsce przez sprzedawcę rowerem, uważa się za przedsiębiorstwo handlu rozwożnego.

3. Przedsiębiorstwa handlowe, nieodpowiadające warunkom ust. 1, nabywają karty rejestracyjne według ceny wymienionej w art. 10 pkt 1.

Do art. 7 ust. 8.

§ 47. Obowiązek nabywania karty rejestracyjnej w myśl art. 6 ust. 2 pkt 2 ciąży na tych tylko przedsiębiorstwach, które nie posiadają siedziby (stałego zakładu) i tylko wtedy, gdy jarmark lub targ trwa nieprzerwanie ponad trzy dni. Stoiska, kioski lub inne pomieszczenia na jarmarkach, targach i wystawach gospodarczych, należące do przedsiębiorstw, które posiadają stałą siedzibę (stały zakład), nie są oddzielnymi zakładami w rozumieniu art. 7 ust. 1 i są wolne od obowiązku nabycia karty rejestracyjnej.

Do art. 7 ust. 9.

§ 48. Pierwiastkową obróbkę drewna w rozumieniu art. 7 ust. 9 stanowi przygotowanie sposobem ręcznym drewna do transportu.

§ 49. Za graniczące ze sobą parcele (oddziały) uważa się sekcje leśne, położone w jednym kompleksie, nawet niestykające się ze sobą bezpośrednio, lecz znajdujące się w bliskim sąsiedztwie.

Do art. 9 ust. 2.

§ 50. Sprzedaż w obejściu, w którym znajduje się zakład przemysłowy, poza produktami własnego wyrobu także innych towarów — stanowi oddzielny zakład handlowy.

Do art. 10.

§ 51. Gminy wiejskie o charakterze miejskim, wymienione w przepisach o podatkach komunalnych, uważa się za gminy miejskie.

Do art. 10 pkt 1 i 3.

§ 52. Podstawę określenia ceny karty rejestracyjnej stanowi obrót roczny. Jeżeli wykonywanie świadczeń rozpoczęto w ciągu roku podatkowego lub świadczenia wykonywano tylko w pewnym okresie roku podatkowego, należy celem ustalenia ceny karty rejestracyjnej obrót, osiągnięty od chwili rozpoczęcia wykonywania świadczeń do końca roku podatkowego lub w okresie wykonywania świadczeń, doprowadzić do stosunku rocznego. Obrót w ten sposób obliczony służy za podstawę określenia ceny karty rejestracyjnej.

Przykłady:

I. Wykonywanie świadczeń rozpoczęto w dniu 1 sierpnia. Obrót osiągnięty za okres od 1 sierpnia do 31 grudnia wyniósł 500.000 zł, obrót obliczony w stosunku rocznym — $(500.000 \text{ zł} : 5) \times 12 = 1.200.000 \text{ zł}$. Podatnik powinien wykupić kartę rejestracyjną za połowę ceny, odpowiadającej obrotowi ponad 1.000.000 zł.

II. Świadczenia wykonywano w okresie od 1 stycznia do 31 lipca. Obrót w tym okresie osiągnięty wyniósł 700.000 zł, obrót w stosunku rocznym — $(700.000 \text{ zł} : 7) \times 12 = 1.200.000 \text{ zł}$. Podatnik powinien wykupić kartę rejestracyjną za cenę, odpowiadającą obrotowi ponad 1.000.000 zł.

§ 53. Jeżeli zakład przemysłowy przekazuje swoje wyroby w całości do własnego zakładu handlowego, położonego poza obrębem zakładu przemysłowego, podstawą ustalenia ceny za kartę rejestracyjną dla zakładu prze-

mysłowego jest obrót, osiągnięty ze sprzedaży tych wyrobów w zakładzie handlowym.

§ 54. Dla filii przedsiębiorstwa karty rejestracyjne nabywa się według obrotów poszczególnych filii.

Do art. 10 pkt 5.

§ 55. 1. Wymienione w art. 10 pkt 5 lit. a) i b) zajęcia zawodowe są zajęciami wykonywanymi osobiście bez utrzymywania biur i pomocników.

2. Zajęcie, wykonywane przy utrzymywaniu biura i pomocników, jest przedsiębiorstwem w rozumieniu dekretu, na które należy nabyć kartę rejestracyjną według art. 10 pkt 1.

3. Za pomocników nie uważa się jednak zatrudnionych: u osób, wymienionych w art. 10 pkt 5 lit. c), aplikantów adwokackich, asystentów lekarskich oraz pracowników kancelaryjnych.

§ 56. Za pośrednika handlowego w rozumieniu art. 10 pkt 5 lit. a) uważa się osobę, która następczo innym osobom sposobność do zawarcia umowy lub pośredniczy w zawarciu takiej umowy, jak również osobę, która podejmuje się stałego pośredniczenia w zawieraniu umów na rzecz dającego polecenia lub zawierania ich w jego imieniu.

§ 57. 1. Za pomocników podróżujących (komiwojażerów) w rozumieniu art. 10 pkt 5 lit. b) uważa się osoby, zbierające dla przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych zamówienia na podstawie próbek, wzorów, cenników itp.

2. Pomocnik podróżujący (komiwojażer) może na podstawie jednej karty rejestracyjnej zbierać zamówienia dla kilku przedsiębiorstw, jeżeli je wymienił w karcie.

3. Zbieranie zamówień nawet poza siedzibą zakładu przez właściciela przedsiębiorstwa, przez osoby, mające prawo zarządu przedsiębiorstwem oraz przez pracowników, zatrudnionych w przedsiębiorstwie na podstawie umowy o pracę, nie wymaga nabycia odrębnej karty rejestracyjnej.

Do art. 11 ust. 2.

§ 58. Za kwotę ostatniego obrotu ustalonego choćby jeszcze nieprawomocnie przy wymiarze podatku obrotowego uważa się obrót, ustalony przy ostatnim wymiarze podatku, dokonanym już w chwili nabywania karty rejestracyjnej.

W przypadku podwyższenia wymiaru (wy-

miar uzupełniający lub na skutek wznowienia postępowania) decyduje podwyższony obrót.

Do art. 12.

§ 59. Przedsiębiorstwami lub zajęciami w rozumieniu art. 12 są przedsiębiorstwa lub zajęcia, wymienione w art. 10 pkt 2, 5 i 6.

Do art. 13 ust. 3.

§ 60. 1. Urząd skarbowy (rewizyjny) udziela zezwolenia, wymienionego w art. 13 ust. 3, na podstawie indywidualnych podań podatników, wniesionych przed rozpoczęciem działalności przedsiębiorstwa.

2. Ważność kart rejestracyjnych dla przedsiębiorstw sezonowych upływa w sześć miesięcy od daty rozpoczęcia wykonywania przedsiębiorstwa, a w każdym razie z końcem roku kalendarzowego.

Do art. 14 ust. 2.

§ 61. 1. Zmiana osoby właściciela przedsiębiorstwa (zakładu) lub składu powoduje obowiązek nabycia nowej karty rejestracyjnej.

2. Przeniesienie karty rejestracyjnej, wydanej na zajęcie zawodowe lub zatrudnienie o celach zarobkowych, na osobę inną jest również niedozwolone.

3. Jeżeli przedsiębiorstwo (zakład) lub skład obejmuje wskutek śmierci właściciela jego spadkobierca (spadkobiercy), nie powoduje to obowiązku nabycia nowej karty rejestracyjnej pod warunkiem zawiadomienia o tym zdarzeniu właściwego urzędu skarbowego (rewizyjnego) w ciągu dni siedmiu, licząc od dnia objęcia przedsiębiorstwa (zakładu) lub składu.

§ 62. Zmiana rodzaju świadczeń lub rozpoczęcia wykonywania obok dotychczasowych również innych świadczeń, o ile w myśl przepisów dekretu wykonywanie tych świadczeń nie stanowi oddzielnego przedsiębiorstwa, nie wymaga nabycia nowej karty rejestracyjnej pod warunkiem zawiadomienia o tym właściwego urzędu skarbowego (rewizyjnego) w ciągu dni siedmiu, licząc od dnia zmiany rodzaju lub rozpoczęcia wykonywania innych świadczeń.

§ 63. W razie zmiany miejsca wykonywania przedsiębiorstwa (położenia zakładu) lub zajęcia należy łącznie z zawiadomieniem o zdarzeniu przedstawić urzędowi skarbowemu (rewizyjnemu), właściwemu dla nowego miejsca wykonywania przedsiębiorstwa (położenia zakładu) lub zajęcia, kartę rejestracyjną, na której urząd dokonuje odpowiedniej wzmianki.

§ 64. W przypadku niedopełnienia obowiązków, wynikających z przepisów art. 14 ust. 2, karta rejestracyjna traci swą ważność.

Do art. 14 ust. 3.

§ 65. W zaświadczeniu, o którym mowa w art. 14 ust. 3, urząd skarbowy (rewizyjny) powinien stwierdzić nabycie karty rejestracyjnej.

Do art. 15 ust. 2.

§ 66. W przypadku odpłaty w naturze obrotem jest wartość pieniężna odpłaty, obliczona według cen rynkowych z dnia transakcji.

§ 67. W przypadku zamiany uważa się za obrót świadczenie tej strony lub tych stron, których świadczenie jest zawodowe.

§ 68. W przedsiębiorstwach, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, obrót podatkowy powstaje z chwilą ujawnienia w księgach należności za spełnione świadczenie.

§ 69. 1. Nie wyłącza się z obrotu własnych kosztów podatnika, poniesionych przezeń w związku z wykonaniem świadczenia (np. prowizja komisowa, wynagrodzenie za pośrednictwo, koszty transportu, należności celne, koszty przewozu poniesione przez przewoźnika itp.).

2. Natomiast nie stanowi obrotu zwrot wydatków i kosztów, poniesionych w zastępstwie (w imieniu) i na rachunek kontrahenta (opłaty sądowe wyłożone przez adwokata za klienta) w wysokości poniesionej i udowodnionej.

3. Odsetki dyskontowe policzone przez podatnika przy otrzymaniu zapłaty w postaci weksli, jak również odsetki policzone przy transakcjach na kredyt bez przyjmowania weksli, wchodzą w skład obrotu podatkowego.

4. Dodatki na służbę i pracowników zatrudnionych u podatnika, pobierane przy świadczeniu rzeczy i usług (np. w zakładach gastronomicznych, hotelach, pensjonatach itp.), stanowią składową część obrotu podatkowego podatnika.

5. Strat na dłużnikach nie wyłącza się z podstawy opodatkowania.

§ 70. Nie mają charakteru odpłaty za spełnione świadczenia i nie stanowią obrotu dywidendy i udziały w zyskach, pobierane przez akcjonariuszów spółek akcyjnych i spółników spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, komandytowych, jawnych i spółek nie

będących spółkami handlowymi (spółek prawa cywilnego) oraz przez członków spółdzielni — z wyjątkiem pobierania dywidendy od akcji przez osoby, które trudnią się zawodowo czynnościami kredytowymi w rozumieniu art. 16 ust. 1.

Do art. 15 ust. 3.

§ 71. 1. Jeżeli w roku podatkowym nie została całkowicie wykonana umowa o świadczenie, wykonywane ze swej istoty w dłuższych okresach czasu, przy czym wynagrodzenie umówione niepodzielnie za całość świadczenia, jak np. budowy domu lub urządzeń technicznych itp., należy za obrót roczny uważać tylko kwoty rzeczywiście w roku podatkowym otrzymane na poczet zapłaty.

2. W przypadku, gdy rachunek, wystawiony po całkowitym wykonaniu umowy o świadczenie, nie został przez odbiorcę przyjęty, obrót stanowią również tylko kwoty rzeczywiście otrzymane w roku podatkowym na poczet zapłaty.

Do art. 15 ust. 4.

§ 72. Przy wykonywaniu wolnego zawodu (art. 10 pkt 5 lit. c) przyjęcie weksłu stanowi zapłatę otrzymaną, jeżeli weksel został w roku podatkowym zdyskontowany.

Do art. 15 ust. 5.

§ 73. 1. Przez państwowe podatki i opłaty pośrednie rozumie się podatki i opłaty, określone jako pośrednie w budżecie Państwa.

2. Przez komunalne podatki i opłaty pośrednie rozumie się pobierane przez związki samorządu terytorialnego podatki i opłaty, analogiczne pod względem treści gospodarczej i formy prawnej do państwowych podatków i opłat pośrednich.

3. Państwowe i samorządowe podatki i opłaty pośrednie, pobierane od wyprodukowanych towarów, wyłącza się z obrotu tylko tych podatników, którzy wytwarzają te towary we własnym przedsiębiorstwie przemysłowym, natomiast nie mogą one być wyłączone z obrotu podatników, którzy jedynie przetwarzają lub odsprzedają takie towary (np. fabryki cukierków i przedsiębiorstwa wyłącznie handlowe).

§ 74. 1. Przez wszelkie inne podatki i opłaty, które obciążają lub mogą obciążyć obrót, rozumieć należy daniny publiczne, co do których z przepisów odpowiednich ustaw wynika, iż materialnie obciążają one kontrahenta po-

datnika, a podatnik występuje jedynie w charakterze płatnika (inkasenta), przy czym obowiązkowe jest, czy podatnik ujawnia to rachunkowo w sposób wyraźny, czy też włącza podatek do ceny własnego świadczenia.

2. Podatek obrotowy nie podlega wyłączeniu z obrotu.

Do art. 15 ust. 6.

§ 75. 1. Wyłożone za nabywcę koszty przewozu i ubezpieczenia towarów, udowodnione prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi, podlegają wyłączeniu z obrotu, jeżeli cenę towaru umówiono loco miejsce wysłania.

2. Przez bonifikatę i skonto rozumie się zmniejszenie umówionej pierwotnie i należnej podatnikowi odpłaty za spełnione przezeń świadczenia.

3. Wartości zwróconych podatnikowi towarów oraz udzielonych przez podatnika bonifikat i skont nie wyłącza się z obrotu, jeżeli:

- a) towary zwrócono bądź bonifikaty lub skonta udzielono później, aniżeli w roku następującym po roku podatkowym, w którym dokonano transakcji;
- b) podatnik w roku podatkowym, w którym udzielił bonifikaty bądź skonta, albo w którym zwrócono mu towar, bądź też w roku, w którym dokonał transakcji, nie prowadził prawidłowych ksiąg handlowych.

§ 76. Zmniejszenie przez odbiorcę sumy rachunku, wystawionego przez przedsiębiorstwo budowlane za wykonane prace lub roboty, uważa się za bonifikatę w rozumieniu art. 15 ust. 6.

§ 77. Przez odsetki prolongacyjne rozumie się odsetki, mające charakter odsetek zwłoki, pobranych z powodu nieuiszczenia ceny za rzecz w terminie umówionym przy zawarciu transakcji z powodu spóźnienia pierwotnie ustalonego terminu płatności. Przepis ten nie ma zastosowania w razie prolongowania terminów zwrotu pożyczek, udzielonych przez osoby trudniące się zawodowo czynnościami kredytowymi w rozumieniu art. 16 ust. 1.

Do art. 16 ust. 1.

§ 78. 1. Przez czynności kredytowe rozumie się:

- a) czynności bankowe przedsiębiorstw bankowych w rozumieniu art. 24 i 25

rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321), zmienionego dekretem z dnia 18 grudnia 1945 r. (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 2, poz. 10);

- b) czynności innych osób fizycznych i prawnych, które mogłyby być czynnościami przedsiębiorstw bankowych w rozumieniu powołanego wyżej rozporządzenia.

2. Pobieranie odsetek z tytułu czynności kredytowych stanowi obrót, jeżeli ma miejsce w ramach zawodowego wykonywania tych czynności.

§ 79. 1. Obrót z czynności kredytowych składa się z dwu rodzajów:

- a) z sumy należnych lub uiszczonych odsetek i innych wynagrodzeń za świadczenia (np. prowizja, komisowe);
- b) z zysku brutto z dokonanych operacji obcymi walutami, dewizami, tudzież wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi.

2. Za zysk brutto, osiągnięty z operacji obcymi walutami, dewizami oraz wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi, uważa się nadwyżkę pomiędzy ceną, uzyskaną przy sprzedaży, a ceną nabycia, bądź też, gdy nabycie nastąpiło w ubiegłych okresach operacyjnych, a podatnik nie może udowodnić ceny nabycia sprzedanych walorów — ich wartością, wykazaną w bilansie otwarcia danego okresu operacyjnego. Nadwyżkę powyższą należy pomniejszyć o sumę strat, poniesionych przy sprzedaży walut obcych, dewiz i wszelkiego rodzaju papierów wartościowych w roku podatkowym, obliczoną według zasad analogicznych. Wpływy z kuponów od wszelkiego rodzaju papierów wartościowych wchodzą zawsze w skład drugiego rodzaju obrotu z czynności kredytowych (pkt 1 lit. b) i podlegają opodatkowaniu bez względu na to, czy papiery wartościowe traktowane są jako lokata kapitału, czy też jako towar, oraz niezależnie od tego, czy wysokość odsetek może być z góry obliczona (np. przy obligacjach, listach zastawnych), czy też zależy od wyników gospodarczych przedsiębiorstwa, a więc od wysokości jego dochodu (np. akcje).

3. Straty, poniesione w jednym rodzaju obrotów, nie podlegają potrąceniu od drugiego rodzaju obrotów.

4. Z obrotu, określonego w art. 16 ust. 1 dekretu, nie mogą być potrącane wszelkiego rodzaju koszty, związane z wykonywaniem świadczeń w zakresie operacji kredytowych, a w szczególności koszty redyskonta weksli.

5. Nie wlicza się do obrotu podatkowego kwot pobranych od klientów na pokrycie wydatków na książeczki czekowe, koszty protestu, kurtaż, asekurację, porto, telegramy itp., po udowodnieniu, że kwoty te stanowią tylko zwrot wydatków faktycznie poniesionych w zastępstwie klientów. W przypadku, gdy kwoty pobrane przy takiej transakcji przekraczają wydatki faktycznie poniesione, podlegają one w całości opodatkowaniu.

Do art. 16 ust. 2 i 3.

§ 80. 1. Za obrót zakładów ubezpieczeń, wymienionych w art. 16 ust. 2 i 3 dekretu, należy uważać sumę składek przepisanych w danym roku podatkowym po potrąceniu sumy składek stornowanych w tym samym roku podatkowym bez względu na to, z jakiego okresu pochodzi składka stornowana.

2. Składki dodatkowe (należności manipulatoryjne, na fundusz rezerwowy itp.) stanowią część obrotu podlegającego opodatkowaniu.

Do art. 16 ust. 4 i 5.

§ 81. 1. Przez czynności komisowej sprzedaży rozumie się — zgodnie z przepisami kodeksu handlowego (art. 581) — podejmowanie się sprzedaży rzeczy ruchomych (towarów itp.) lub papierów wartościowych w imieniu własnym, a na rachunek innej osoby (komitenta).

2. Niespełnienie przy komisie sprzedaży chociażby jednego z warunków, wymienionych w art. 16 ust. 4 pkt 1, 2 i 3 dekretu, pociąga za sobą opodatkowanie całkowitej odpłaty, jaka przypadłaby komitentowi, gdyby dokonał tej czynności na rachunek własny, według stawek podatkowych, przewidzianych w art. 17 dla danego rodzaju obrotu.

§ 82. W przypadku, gdy czynności komisowej sprzedaży lub komisowego zakupu wykonują z nakazu władz nadzorczych przedsiębiorstwa i instytucje państwowe oraz przedsiębiorstwa, pozostające pod zarządem państwowym, nakaz taki traktuje się narówni z umową pisemną lub korespondencją w rozumieniu art. 16 ust. 4 pkt 2.

Do art. 16 ust. 6.

§ 83. Przez pośrednictwo rozumie się wszelkie czynności, w których wyniku następuje się osobom trzecim sposobność do zawar-

cia między nimi jakiegokolwiek umowy, albo pośredniczy się przy jej zawarciu.

Do art. 16 ust. 7.

§ 84. 1. W przypadkach, w których ekspedytor podjął się przesłania za oznaczoną w umowie sumę ryczałtową t. zn. bez obowiązku wyliczenia się wobec klienta (zleconiodawcy) z wysokości rzeczywiście poniesionych wydatków i kosztów, podstawę opodatkowania stanowi całkowita suma ryczałtowego wynagrodzenia bez jakichkolwiek odliczeń.

2. Wynagrodzenie ryczałtowe ma miejsce nie tylko wówczas, gdy umówiono je łącznie za całą przesyłkę, lecz także wtedy, gdy została oznaczona jednostkowo, a więc za określony ciężar lub sztukę oraz odległość.

3. Od obrotu przewoźnika (art. 613 kodeksu handlowego) nie odlicza się kosztów przewozu także wówczas, gdy przewoźnik dysponuje obcymi środkami przewozowymi.

Do art. 17 ust. 1 pkt 2 zdanie ostatnie.

§ 85. 1. Za czynności przygotowawcze uważać należy w szczególności:

- a) składanie (montowanie) przedmiotów, jak zegarki, wieczne pióra, gramofony, rowery itp., polegające na złożeniu gotowych części bez użycia w tym celu urządzeń mechanicznych, maszyn lub bardziej skomplikowanych narzędzi oraz bez dokonania obróbki mechanicznej poszczególnych części (jak np. cięcie blachy, wyginanie, falcowanie, lutowanie itp.);
- b) przystosowanie do spożycia artykułów spożywczych bez zmiany ich istotnych własności i składników i bez dodania innych materiałów (jak np. palenie kawy, pasteryzacja mleka itp.);
- c) sortowanie, suszenie, krajanie, mielecie, rozcieńczanie itp. czynności, konieczne dla właściwego rozdziału towarów, a wykonywane bez użycia bardziej skomplikowanych urządzeń mechanicznych oraz bez stosowania mechanicznej siły napędowej;
- d) pakowanie, rozlewanie, butelkowanie, lakowanie, składanie, zwijanie, znakowanie towarów itp. czynności, mające na celu racjonalne formy sprzedaży lub reklamy, chociażby przy czynnościach tych stosowano bardziej skomplikowane urządzenia oraz mechaniczną siłę napędową;

e) zdobienie kapeluszy, przystosowanie do sprzedaży gotowych ubiorów przez drobne poprawki i uzupełnienia, heblowanie i przerywanie desek, bejcowanie mebli i czynienie w nich drobnych poprawek i uzupełnień itp. czynności, mające na celu przystosowanie towaru do indywidualnych gustów i potrzeb kupujących lub dołączenie do niego gotowych części, o ile czynności te nie zmieniają istotnego przeznaczenia i wartości sprzedawanego przedmiotu oraz wykonane są przy pomocy pracy ręcznej;

f) pranie, czyszczenie, prasowanie, dekatyzowanie itp.

2. Ubój zwierzęcia nie ma charakteru czynności przygotowawczej.

Do art. 17 ust. 1 pkt 1 lit. a).

§ 86. 1. Przez wykonywanie przedsiębiorstwa wydawnictwa książek, dzienników oraz czasopism drukowanych rozumieć należy sprzedaż książek, dzienników oraz czasopism własnego nakładu, zarówno konsumentom jak i odsprzedawcom, oraz zamieszczanie w tych książkach, dziennikach oraz czasopismach ogłoszeń i reklam.

• 2. Stawka przewidziana dla obrotów osiągniętych przez wydawnictwa książek, dzienników oraz czasopism (art. 17 ust. 1 pkt 1) ma zastosowanie zarówno do tych przedsiębiorstw, które drukują książki, dzienniki oraz czasopisma we własnych zakładach graficznych, jak i do tych, które druk książek, dzienników oraz czasopism zlecają obcym zakładom graficznym.

Do art. 17 ust. 1 pkt 2 lit. b).

§ 87. 1. Do obrotu osiągniętego z czynności kredytowych w postaci zysku z dokonanych operacji obcymi walutami, dewizami, tudzież wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi ma zastosowanie stawka podatku, przewidziana w art. 17 ust. 1 pkt 7 dekretu.

2. Do obrotu przedsiębiorstw bankowych, osiągniętego ze świadczeń innego rodzaju, niż czynności kredytowe w rozumieniu art. 16 ust. 1, np. z tytułu komisowej sprzedaży towarów, stosować należy stawki właściwe dla obrotu z tytułu tego rodzaju świadczeń.

Do art. 17 ust. 1 pkt 3 i 4.

§ 88. Do obrotów, osiągniętych z wynagrodzeń: za przerób, za czynności przygotowawcze, wymienione w § 85, za wytworzenie wyrobów bądź półwyrobów z cudzych materia-

łów, ma zastosowanie stawka, przewidziana w art. 17 ust. 1 pkt 7.

§ 89. Uznaniu za obrót wynagrodzeń, o których mowa w § 88, nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że przetwórca lub wytwórca dodaje własne materiały pomocnicze do materiałów zasadniczych, dostarczonych przez zamawiającego, a będących przedmiotem przerobu lub służących do wytworzenia wyrobów bądź półwyrobów.

§ 90. Krajowy przedsiębiorca, który przetwarza lub wytwarza wyroby bądź półwyroby z materiałów należących do firmy zagranicznej i, na skutek zleceń firmy zagranicznej, dostarcza na jej rachunek krajowym odbiorcom przerobione lub wytworzone wyroby bądź półwyroby, opłaca podatek: 1) od wynagrodzenia za przerób lub wytworzenie wyrobów bądź półwyrobów oraz 2) od pełnego obrotu osiągniętego ze sprzedaży tych wyrobów, bądź półwyrobów, przy której działa w charakterze komisanta bądź ajenta, posiadającego towary lub dysponującego nimi, z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w art. 16 ust. 4 zdanie trzecie oraz ust. 6 zdanie trzecie.

§ 91. 1. W młynach obrotem jest:

- a) przy przemiele gospodarczym — wynagrodzenie bądź to w pieniądzu, bądź to w naturze (t. zw. miarka) za przemiele;
- b) przy przemiele handlowym — odpłata za świadczenia rzeczy, tj. za sprzedaż lub wymianę produktów przemiału.

W przypadku odpłaty w naturze stosuje się przepisy § 66.

2. Przemiele jest gospodarcze, gdy przedsiębiorca z przyjętego do przemiału zboża zatrzymuje część zboża tytułem wynagrodzenia, a właściciel pozostałej ilości zboża otrzymuje wszystkie produkty, jakie powstały z przemiału. Nie stoi na przeszkodzie przyjęciu za obrót wynagrodzenia za przemiele fakt wydania od razu przez przedsiębiorcę z posiadanych zapasów produktu gotowego, jeżeli zapasy te pochodzą z wynagrodzenia za przemiele dokonany poprzednio dla innych osób oraz jeżeli wydawany z posiadanych zapasów produkt gotowy jest tego samego gatunku i znajduje się w tym samym stosunku, w jakim by je otrzymał klient po przemieleniu zboża własnego w sposób przez niego żądany.

3. W razie niedotrzymania choćby jednego z warunków, wymienionych w poprzedzającym ustępie, ma miejsce przemiele handlowe.

4. Zapłata, uzyskana ze sprzedaży produktów otrzymanych z przemiału zboża, pochodzącego z wynagrodzenia za przemiele (miarka), jest obrotem, podlegającym opodatkowaniu jako przemiele handlowe.

5. Przy przemiele gospodarczym mają zastosowanie stawki podatkowe, przewidziane w art. 17 ust. 1 pkt 7 dekretu, natomiast przy przemiele handlowym — stawki podatkowe, przewidziane w art. 17 ust. 1 pkt 3 lit. a) i pkt 4 oraz ust. 4 dekretu.

Do art. 17 ust. 1 pkt 4.

§ 92. Przewidziana w art. 17 ust. 1 pkt 4 stawka podatkowa ma zastosowanie do obrotów, osiągniętych ze sprzedaży lub wymiany surowców, półwyrobów lub wyrobów gotowych — także w przypadkach, gdy świadczenia zostały wykonane na zamówienia.

Do art. 17 ust. 2.

§ 93. 1. Wyrażona w art. 17 ust. 2 zd. 1 i 2 zasada nie ma zastosowania do świadczeń, o których mowa w art. 17 ust. 2 zd. 3, polegających na istotnym i niepodzielnym połączeniu świadczeń obu rodzajów, jak świadczenia pensjonatów, zakładów gastronomicznych itp. Przepis art. 17 ust. 2 zd. 3 nie ma jednak zastosowania do obrotu zakładów gastronomicznych ze sprzedaży towarów konsumowanych poza zakładem, do którego to obrotu mają zastosowanie stawki, przewidziane w art. 17 ust. 1 pkt 1 lit. b), pkt 2 lit. a), pkt 3 lit. a), pkt 4 i ust. 4.

2. Nie należy uważać za połączone ze świadczeniem rzeczy w rozumieniu art. 17 ust. 2 zd. 3 takich usług, które wykonywane są ubocznie i odrębnie w stosunku do świadczenia rzeczy, jak np. pakowanie lub dostarczenie sprzedanego towaru na wskazane przez nabywcę miejsce. Jeżeli za czynności te pobierana jest osobna zapłata, należy włączyć ją do ogólnego obrotu ze sprzedaży rzeczy.

3. Obrót ze sprzedaży w ramach przedsiębiorstwa przemysłowego w stanie nieprzerobionym surowców, materiałów i innych rzeczy, podlega stawkom, przewidzianym w art. 17 ust. 1 pkt 1 lit. b), pkt 2 lit. a) i ust. 4.

4. Obrót ze sprzedaży w ramach przedsiębiorstwa przemysłowego odpadków i innych rzeczy, powstałych w wyniku produkcji, jakkolwiek nie będących jej celem, podlega stawkom, przewidzianym w art. 17 ust. 1 pkt 3, pkt 4 i ust. 4.

5. Świadczenia przedsiębiorstw budowlanych, wykonujących budowle lub roboty na zamówienie, oraz świadczenia, polegające na budowie lub montażu urządzeń technicznych, połączone z dostawą materiałów oraz maszyn lub ich części, podlegają stawce wynikającej z art. 17 ust. 2 zd. 3.

Do art. 17 ust. 4.

§ 94. Nieuznanie komisju z powodu niedopełnienia warunków przewidzianych w art. 16 ust. 4 pkt 1 i 3 nie powoduje zastosowania do komisanta przepisu art. 17 ust. 4.

Do art. 22.

§ 95. Zwalnia się od podatku obrotowego:

1) częściowo — świadczenia, polegające na sprzedaży artykułów spożywczych i przemysłowych, nadchodzących do Polski w drodze dostaw U.N.R.R.A., a pozostających w dyspozycji Ministerstwa Apropowizacji i Handlu; świadczenia te podlegają opodatkowaniu od dopuszczalnego zarobku brutto według 8% stawki podatkowej;

2) częściowo — świadczenia, polegające na sprzedaży artykułów, stanowiących przedmiot obowiązku świadczeń rzeczowych na rzecz Państwa, a pozostających w dyspozycji Ministerstwa Apropowizacji i Handlu; świadczenia te podlegają opodatkowaniu od dopuszczalnego zarobku brutto według 4% stawki podatkowej;

3) częściowo — świadczenia, polegające na dokonywaniu przewozu artykułów, stanowiących przedmiot obowiązku świadczeń rzeczowych; świadczenia te podlegają opodatkowaniu według 2% stawki podatkowej;

4) częściowo — świadczenia przedsiębiorstw budowlanych państwowych i związków samorządu terytorialnego oraz pozostających pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego i świadczenia spółdzielni budowlanych należących do związków rewizyjnych; świadczenia te podlegają opodatkowaniu według 3% stawki podatkowej;

5) częściowo — świadczenia, polegające na sprzedaży po cenach ustalonych:

- a) artykułów Polskiego Monopolu Tytoniowego;
- b) artykułów Państwowego Monopolu Spirytusowego, sprzedawanych w naczyniach zamkniętych;
- c) soli wprowadzonej do obrotu przez Polski Monopol Solny;

d) losów loterii, urządzanych przez Polski Monopol Loteryjny;

e) zapalek wprowadzonych do obrotu przez Państwowy Monopol Zapalczany;

podstawę opodatkowania tych świadczeń stanowi całkowita suma prowizji (rabatu, różnicy ceny towaru itp.), udzielonej przy sprzedaży tych artykułów przez monopole. Do tak ustalonej podstawy wymiaru stosuje się stawkę podatkową przewidzianą w art. 17 ust. 1 pkt 6 dekretu. Jeżeli jednak przy sprzedaży wyżej wymienionych artykułów sprzedawca przekroczy cenę ustaloną dla danego rodzaju sprzedaży (hurt, detal), to podstawę opodatkowania u niego stanowi pełny obrót z zastosowaniem stawek przewidzianych w art. 17 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 4 dekretu;

6) częściowo — świadczenia przedsiębiorstw państwowych i pozostających pod zarządem państwowym oraz spółdzielni należących do związków rewizyjnych, polegające na sprzedaży towarów importowanych przez te przedsiębiorstwa i spółdzielnie w ramach zezwoleń importowych Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego; podstawę opodatkowania tych świadczeń stanowi całkowita suma dopuszczalnego zarobku brutto, ustalonego przez Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego. Do tak ustalonej podstawy wymiaru stosuje się stawkę podatkową, przewidzianą w art. 17 ust. 1 pkt 6 dekretu;

7) częściowo — świadczenia, polegające na dokonywaniu na giełdach zbożowo-towarowych transakcyj kupna-sprzedaży wszelkiego rodzaju ziemiopłodów i ich przetworów, udowodnionych prawidłowymi księgami handlowymi i kartami umów giełdowych, spisanyymi przez przysięgłych maklerów giełdowych; świadczenia te podlegają opodatkowaniu według stawek podatkowych w wysokości 50% stawek, przewidzianych w art. 17 dekretu;

8) świadczenia spółdzielni, należących do związków rewizyjnych i działających wyłącznie wśród swych członków-rolników, polegające na sprzedaży dostarczonych przez członków nieprzerobionych sposobem przemysłowym wytworów gospodarstw rolnych, własnych lub dzierżawionych przez tych członków;

9) świadczenia, polegające na sprzedaży wyłącznie pracownikom zakładów pracy artykułów, przydzielonych przez Fundusz Apropowizacyjny lub zakupionych z funduszu otrzymanych na ten cel z tegoż Funduszu bądź z własnych funduszy zakładów pracy;

10) świadczenia kredytowe należących do związków rewizyjnych spółdzielni w rozu-

mieniu art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321), zmienionego dekretem z dnia 18 grudnia 1945 r. (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 2, poz. 10), które odpowiadają następującym warunkom:

- a) za podstawowy przedmiot przedsiębiorstwa mają udzielanie pożyczek i przyjmowanie wkładów;
- b) udzielają pożyczek wyłącznie członkom do wysokości ustalonej przez Ministra Skarbu;
- c) odbiór wpłat na rachunek członków i osób trzecich ograniczają do inkasa weksli i dokumentów;
- d) czynności bankowe ograniczają do zakresu przewidzianego w art. 91 powołanego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym; warunkowi temu nie uchybia prowadzenie — za osobnym zezwoleniem Ministra Skarbu — kupna i sprzedaży walut obcych;
- e) osiągają z tytułu pobieranych procentów od pożyczek i od sum lokowanych w związkowej centrali finansowej, przychód stanowiący co najmniej $\frac{2}{3}$ ogólnego przychodu, uzyskanego w roku obrachunkowym;

11) świadczenia kredytowe komunalnych kas oszczędności, działających na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860), które udzielają pożyczek do wysokości ustalonej przez Ministra Skarbu;

12) świadczenia, polegające na sprzedaży znaczków stemplowych i blankietów wekslowych przez dystrybutorów;

13) częściowo — świadczenia przedsiębiorstw wydawnictw dzienników oraz czasopism, drukowanych na obszarze Rzeczypospolitej; świadczenia te podlegają opodatkowaniu:

za rok podatkowy 1946 według stawki podatkowej — 0,1%, za rok podatkowy 1947 według stawki podatkowej — 0,25%;

14) sprzedaż ryb — poza zwolnieniem z mocy art. 3 pkt 3 pochodzących z połowu na wodach zamkniętych i otwartych, nie przerebobionych sposobem przemysłowym, dokonywana bez utrzymywania w tym celu stałych miejsc sprzedaży poza obrębem gospodarstwa rybnego lub siedziby wykonującego rybołówstwo;

15) częściowo — świadczenia podlegające stawce podatkowej, przewidzianej w art. 17 ust. 1 pkt 7 dekretu, wykonywane przez przedsiębiorstwa państwowe i związków samorządu terytorialnego oraz pozostające pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego i przez spółdzielnie należące do związków rewizyjnych, jeżeli przedsiębiorstwo zatrudnia do 20 pracowników, a jeżeli chodzi o spółdzielnie do 20 pracowników łącznie z zatrudnionymi członkami spółdzielni; świadczenia te podlegają opodatkowaniu według 3% stawki podatkowej;

16) częściowo — świadczenia stowarzyszeń sportowych, polegające na udostępnieniu publiczności oglądania zawodów lub pokazów sportowych, świadczenia te podlegają opodatkowaniu:

za rok podatkowy 1946 według stawki podatkowej — 1%, za rok podatkowy 1947 według stawki podatkowej — 2%.

Do art. 23.

§ 96. Przewidziane w art. 23 uprawnienia urzędów skarbowych (rewizyjnych) nie obejmują należności za karty rejestracyjne.

§ 97. Ulgi z mocy art. 23 urząd skarbowy (rewizyjny) może udzielić bądź w ciągu roku podatkowego, bądź przy wymiarze podatku, bądź w okresie postępowania odwoławczego.

§ 98. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1946 r.

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski